

Nina Retko - Na sprehodu

Včasih vdihnem zrak tako globoko vase, da se zdi, kot da ga sredi belega dne poskušam analizirati. Poleti je topel, zato je toliko težje prepoznati vonje, ki krožijo naokoli in se prepletajo v mojih nosnicah. Jeseni je najboljši. Prepojen je z dežjem in gnijočim listjem. Tako me včasih odnese, da se zdi, kot da sem zadeta, ko stojim sredi širnega ničesar in se vsi drugi poglobljajo v vloge moških in žensk.

Mogoče je res, da je to znamenje čudaštva, a zaradi tega se svojemu vsakodnevnomu obredu ne mislim odpovedati. Ravno tako se je prijetno sprehoditi po stari dobri gozdni cesti do prve večje mlake in posedeti na travi. Kaj pa še preostane človeku, ki večino življenja preživi na obrobju in se tu kar dobro znajde? Tako se tudi zgodi, da včasih, ko je mesto prebarvano rdeče, postanem slab spomin, ki ga odnese na dolgo pot do doma.

Ob petnajsti minuti čez peto se vračam na stara pota, ki vodijo proti domačemu kraju, prek trav in polj kopljem kilometre s čevlji, nevrednimi svojega imena. Najbolj strašljiva je ozka asfaltirana cesta, ki je utesnjena med strmim traviščem in betonsko ograjo, za katero se skriva prepad, za tem pa še drugi. Običajno ne pohajkujem takole, brezobzirno, brez vesti, ker kalim jutranji mir. A se zdi, da me vse čaka tam nekje, kamor je treba z lastnimi močmi. Zato tudi z vsem srcem premikam noge do kraja, kjer asfalt seka gozdno pot in se začinja visoko travišče. Stopim na mokra tla, napita jutranje rose, in klestim pred sabo travo, ki mi moči hlače. Nevzdržno

petje ptic muči moja ušesa, saj se iz trenutka v trenutek neznansko dobro zavedam, da to ni kraj, kjer bi ob tej uri in v tej odpravi preživljala del svojega dne. Postaja svetlo, moj netopirski vid pa sonca v tem trenutku raje ne bi prenašal. Sicer pa je takšnole tavanje prav primerno za jutranjo katarzo in prijateljevanje s travniškimi klopi. Ne vem, kaj si o katarzi mislijo klopi, a zagotovo je obujanje spominov ob pešačenju nekaj koristnega. Včasih, ko je sneg zapadel še decembra, je na poljih in travnikih zaledenela vsaka dokaj globoka luža. Običajno smo jih takoj naskočili, razbili led, zmaličili idilično podobo kristalov, ki so se nabrali ob robovih, in napadli druge.

Takrat so nas še mame držale za roke in nam na okroglo, gole glave natikale kape s cofi. Oklepali smo se svojih bratrancev, ki so se z nami drsali na jezeru in se smejali, ko smo padli na zdrsljiva tla in požirali debele solze zaradi hrbtnih bolečin. Spomladi smo se razdivjali po peščenih poteh, nabirali kislice, skakali v potoke in počivali na vejah dreves. Moj trenutek ni bil primeren za skakanje v vodo in počivanje na drevesih. Na kislico je spominjal le zaledenel nasmeh, ki se je skrival v kotičkih ust in v slini, ki se je nabirala okoli njih, kot dokaz, da v mojem popotniku še vre kri. Dolžina korakov ni skrajšala poti, a tudi te znanstvene ugotovitve mi sprehoda niso olajšale. Pogled na razpadlo kmetijo mi daje misliti. Pred leti smo se igrali okoli kurnikov. Čista ruralna stvar, tile kurniki. Oglašanje kokoši resda ni bila simfonija, je bil pa zanimiv prizor, ko smo razrahljali tečaje kletk in so se živali razpodile po hribu navzdol. Smeh vsekakor ni bil najslajši, kot tudi ne tepežka in pogled na razbolelo sedalo.

Ne, življenje takrat res ni bilo ugodno za dvonožce. Pa tudi če bi bilo, mi je sedaj vseeno, ker dosežem asfalt, ki ga težka obutev hvaležno sprejme. Ob cestni svetilki stojim in jo objamem, ker sva sami na tem svetu in nekoga preprosto moraš imeti rad. Moje jutranje dekle mi pomaha v slovo in ugasne, in ko se dvakrat obrnem, zahvaljujoč nevezanim vezalkam, se prikaže sonce, vso svetlo, zasveti v nebo in obžalujem, neskončno resno, da sonce vstaja zgodaj.

Včasih se je bilo prijetno prepirati že zaradi narobe oblečene majice, včasih zaradi scufanih hlač. Mala luknja na kolenu je opozarjala na uporništvo, anarhizem, komunisti so ga v kali zatrli in kupili nove hlače, nov dizajn, punčkasta roža je zablestela s svojo famozno barvo, všita tam nekje po pasom. Zakaj ne oblečem zelene majice? Narkomanka! Najnovejša luknja na telesu je bila le še en žebelj v poraz. Moji prijatelji? Narkomani, fašisti, nečedneži, ničvredneži, satanovje, zablode, zgube. Nihče od njih ne bo postal astronom, čeprav so vsi dobri astronomi (v domišljiji). Predstavljam si, da vendarle nisem edina žrtev. Ker, kot piše v pravilniku o dolžnostih otrok, je treba starejšim vse do potankosti razodeti. In ker tega ne delam, sem pač Torquemada(*). A se vedno počutim kot poraženec. Vedno krivec.

Dneva nebo še vedno ni moglo docela razkriti, sama pa sem že dosegla gozd. Tu smo se velikokrat razdivjali s kolesi. In ko še ni bilo klopov, smo se valjali ob hladnih zračnih masah po traviščih.

Vzpon po široki gozdni potki je zahteval kar precej truda in

zakrnelih pljučnih mešičkov. Kot pred hordo norih Indijancev bežeča zebra, ki je očitno zgrešila svoj kontinent in prvotni cilj, se zadihana odpravim proti naslednji skupini dreves, ki v jutranji zarji zakrivajo svojo krvoločno naravo (ponoči požirajo pogum in pobijajo nedolžne mimoidoče). Gozd je srhljiv, ampak samo včasih, ko nepotrebni del možganov dela s polno paro in se bivajoče življenje spremeni v večepizodno zgodbo filmskih bitij, ki srkajo dušo ljudi in iščejo prav tvojo, ki je kot nalašč za osvežitev v toplih urah dneva.

Narkoman potem stopi v osrčje gozdne tišine, ki je sedaj le brezvezna stvarnost nekje okoli njega, in tudi če bi vpil, obupa zaradi dolge poti ne bi mogel prevpiti. Ni čutiti nog, le bližino brloga, kjer se spi, ko se pride domov. Gozd je vedno buril domišljijo ljudi. Včasih v njem srečaš lokalnega pijanca, ki torpedira svojo pot od velevasi do velemesta na tem eksotičnem končku etnične meje. In ko že govorimo o eksotiki ... Ko naš človek pride v nek drug in tuj kraj, se vsi čudijo poreklu in zavidljivo pripomnijo, da naše ženske hitro dajo in da s(m)o divje v sedlu. Ampak kdor hitro da, dvakrat da, in če odmislimo vso to stigmatizacijo, pridemo do zaključka, da je naš človek vedno dal vse, kar je lahko, a je na koncu vedno pristal v dreku, po možnosti prijetno smrdečem. Čeprav so naše ceste naslednja pot v pekel, skupaj z vsem svincem iz okoliških rudnikov, je srž pokrajine pravzaprav trma ljudi, ki živijo za boljši jutri, a ga nikjer ni.

Pa tudi če bi bil, mi je sedaj vseeno, ker je pot do doma vse krajša, in ko še zadnjič desetič zapiham v jutranje ure, se najdem pred sadovnjakom in pospešim korak do cilja. Tako se

zacementiram pred domača vrata, kjer se naslonim na hišni zvonec in zvonim, zvonim in tolčem na vse pretege. Iz za vrat se sliši težko korakanje, na nebu pa oblaki razveseljujejo poletne sape. Za analizo zraka tokrat ni bilo časa, saj jih je bilo med potjo še preveč. In koga briga vse to, ko pa je čas, da se v mojem idealnem svetu duhovi pomirijo in se sam vrneš v topel objem postelje ...

Opomba urednika *Tomás de Torquemada (1420 – 1498) - Vodja španske inkvizicije.□ □